

Program „Bezpečný podnik“

Úvod

Jednou z priorít Stratégie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v Slovenskej republike do roku 2020 a programu jej realizácie na roky 2013 až 2015 s výhľadom do roku 2020, schválenej Uznesením vlády SR č. 391 z 10. júla 2013, je uplatňovanie systémového prístupu k problematike bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len BOZP) prostredníctvom programu „Bezpečný podnik“ (ďalej len BP).

Zavádzanie vhodného systému riadenia BOZP u zamestnávateľov v SR má však aj dôležité opodstatnenie v praxi. Vytvorením primeraného mechanizmu, ktorý zabezpečí správny prístup zamestnávateľov v oblasti BOZP, možno dosiahnuť trvalé zvyšovanie úrovne BOZP. To má dôležitý hospodársky význam, pretože riešenie otázok súvisiacich s bezpečnosťou a ochranou zdravia a v širšom meradle s vytváraním priaznivých pracovných podmienok a pracovných vzťahov, prináša optimalizáciu pracovného procesu a pozitívny ekonomický efekt. Prináša zníženie strát, vyššiu produktivitu, efektívnosť a kvalitu práce – znamená lepšiu prosperitu podniku a tým aj celej spoločnosti. Na druhej strane má aj dôležitý humánny aspekt, ktorý prezentuje kultúrnu a spoločenskú úroveň zamestnávateľa a štátu.

Výklad pojmov

V normalizovaných činnostiach systémov riadenia sú zavedené pojmy súvisiace s certifikáciou, akreditáciou, auditom a pod., ktoré sú známe v rámci akreditačného systému Slovenskej národnej akreditačnej služby. V programe BP sú zavedené obdobné procesy. V snahe vzájomne ich odlíšiť sú pre účely programu BP zavedené iné pojmy, uvádzajúce v zátvorkách obdobu normalizovaných činností:

- Preverenie kritérií (audit) – *systematický, nezávislý a zdokumentovaný proces získania dôkazov o plnení kritérií programu BP a ich objektívneho vyhodnotenia.*
- Osvedčenie (certifikát) – *dokument vydaný podľa pravidiel programu BP, vyjadrujúci, že zamestnávateľ zaviedol primeraný systém riadenia BOZP a spĺňa podmienky programu BP.*
- Subjekt poverený na preverenie kritérií programu BP – *miestne príslušný Inšpektorát práce.*

Čo je program „Bezpečný podnik“

Program BP je nástroj na podporu zavádzania efektívneho systému riadenia BOZP a na zlepšovanie úrovne BOZP u zamestnávateľov v Slovenskej republike. Východiskovým modelom pre systém riadenia BOZP v programe je slovenská príručka „Systém riadenia BOZP – návod na zavedenie systému“, vydaná Národným inšpektorátom práce (ďalej len NIP) v roku 2002. Táto príručka v sebe integruje zásady systému riadenia podľa príručky Medzinárodnej organizácie práce ILO-OSH 2001, medzinárodného štandardu OHSAS 18 001 a jeho slovenskej verzie STN OHSAS 18001, britskej normy BS 8800 a ďalšej slovenskej legislatívy týkajúcej sa problematiky BOZP.

Účasť v programe BP je dobrovoľná. Zaujímavci, ktorí sa prihlásia do tohto programu,

zavedú vo svojom subjekte systém riadenia BOZP podľa príručky „Systém riadenia BOZP – návod na zavedenie systému“ NIP 2002 a STN OHSAS 18001, získajú osvedčenie (certifikát) s názvom „Bezpečný podnik“, udelené Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len MPSVR SR), ako aj ďalšie zvýhodnenia, spojené s účasťou v programe. Osvedčenie (certifikát) BP vyjadruje, že je u zamestnávateľa zavedený a uplatňovaný primeraný systém riadenia BOZP. Podmienkou pre získanie osvedčenia (certifikátu) je však nielen zavedenie systému riadenia BOZP, ale aj celková úroveň starostlivosti o BOZP, kultúra práce, nízka úrazovosť, úroveň sociálnej starostlivosti, úroveň protipožiarnej bezpečnosti v nadväznosti na plnenie povinností v tejto oblasti a dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodnutí správnych orgánov vo veciach životného prostredia.

Aké výhody by mala zamestnávateľom priniesť účasť v programe BP? Motiváciou účasti pre zamestnávateľov v programe je:

- získanie osvedčenia (certifikátu) BP a možnosť používať logo programu BP, ktoré mu môže získať konkurenčnú výhodu oproti iným zamestnávateľom najmä pri výbere dodávateľov a partnerov pre iné firmy a najmä pre veľké podniky,
- zviditeľňovanie sa na reklamnom priestore,
- zlepšenie úrovne BOZP a pracovných podmienok, ktoré vedú k:
 - optimalizácii pracovného procesu,
 - systematickosti a plánovitosti,
 - zavedeniu poriadku a disciplíny na pracovisku,
 - zvýšeniu motivácie a tvorivosti zamestnancov a ich zodpovednosti za vlastné zdravie,
 - zlepšeniu pracovnej a sociálnej pohody zamestnancov,
 - zlepšeniu imidžu a konkurencieschopnosti zamestnávateľa,
- konečný efekt, ktorým je preukázateľné zníženie úrazovosti, má dopad na:
 - náklady zamestnávateľa na pracovnú neschopnosť, ktoré podľa novej zákonnej úpravy musí hradiť práceneschopnému v prvých dňoch zo svojich prostriedkov,
 - zníženie nákladov na úhradu škody zamestnancom v prípade pracovného úrazu.

Získanie osvedčenia (certifikátu) BP je predpokladom pre dosiahnutie uvedených prínosov, nie je však zárukou, že nemôže dôjsť k nežiaducej udalosti s negatívnym dopadom na zdravie alebo život zamestnancov a iných osôb.

Právny rámec programu „Bezpečný podnik“

Program BP je zameraný predovšetkým na prevenciu v zmysle § 5 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov. Podstatná časť aktivít, ktoré účastník programu BP musí vykonať, mu priamo vyplýva z povinností upravených napríklad v

- § 6 – „Všeobecné povinnosti zamestnávateľa“, a to najmä ods. 1 písm. c), f), l), n) a ods. 2,
- § 9 – „Kontrolná činnosť“.

Povinnosť pristupovať k zabezpečovaniu týchto úloh systémovo je uložená v §147 ods. 1) Zákonníka práce v znení neskorších predpisov:

„Zamestnávateľ je v rozsahu svojej pôsobnosti povinný sústavne zaisťovať bezpečnosť a ochranu zdravia zamestnancov pri práci a na ten účel vykonávať potrebné opatrenia vrátane zabezpečovania prevencie, potrebných prostriedkov a vhodného systému na riadenie ochrany práce.“

Ciele programu „Bezpečný podnik“

Zámerom programu je:

- Podporovať a motivovať zamestnávateľov na Slovensku, aby zavádzali a uplatňovali taký systém riadenia BOZP, ktorý je primeraný činnostiam a podmienkam v organizácii a ktorý vedie k neustálemu zlepšovaniu úrovne BOZP a k plneniu právnych predpisov vo všetkých oblastiach ochrany práce.
- Rozvíjať spoločenské povedomie, usmerňovať a motivovať zamestnávateľov, zamestnancov a verejnosť k aktívnej prevencii pracovných úrazov a chorôb z povolania, k systematickému zlepšovaniu pracovných podmienok, pracovných vzťahov a pracovného prostredia, k zvyšovaniu úrovne bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a k zvyšovaniu kultúry práce.
- Vypestovať a podporovať u zamestnávateľov uplatňovanie systémových návykov vedúcich k funkčnému, transparentnému, účinnému a ekonomicky efektívnemu spôsobu riadenia, k optimalizácii pracovného procesu, systematickosti, plánovitosti, zavedeniu poriadku a disciplíny na pracovisku, k zvýšeniu motivácie a tvorivosti zamestnancov a ich zodpovednosti za vlastné zdravie, k zlepšeniu pracovnej a sociálnej pohody zamestnancov, k zlepšeniu imidžu a konkurencieschopnosti zamestnávateľa.

Pravidlá programu „Bezpečný podnik“

Do programu BP sa môže zapojiť ktorýkoľvek zamestnávateľ alebo v osobitných prípadoch jeho organizačná zložka so stálym sídlom v Slovenskej republike. Program je prednostne určený pre stredné a veľké podniky. Nevylučuje sa však aj účasť iných podnikov. Odporúčaná termín prihlásenia sa do programu je vždy od 1. januára do 1. mája daného kalendárneho roka. Ak sa zamestnávateľ neprihlási do programu BP v stanovenom termíne, nie je garantované ukončenie procesu vydania osvedčenia (certifikátu) BP a jeho udelenia slávnostným spôsobom na významnom podujatí v danom roku. Zamestnávateľ zašle žiadosť o registráciu v programe BP (Príloha č. 1) na sekretariát Riadiacej komisie programu BP. V prípade, že niektoré jeho pracoviská alebo ich časť, resp. činnosť podliehajú v oblasti BOZP inému štátnemu dozorujúcemu orgánu ako je Inšpektorát práce a Regionálny úrad verejného zdravotníctva (napr. Hlavnému banskému úradu, Úradu pre reguláciu železničnej dopravy, Štátnej plavebnej správe, ...), je potrebné túto skutočnosť uviesť v žiadosti o registráciu v programe.

Do programu sa môže prihlásiť aj zamestnávateľ, ktorý v danom časovom období nespĺňa podmienky programu, avšak sa zaviazá tieto podmienky splniť v priebehu určitého časového obdobia. V takom prípade Riadiaca komisia bude viesť tohto zamestnávateľa v programe a jeho hodnotenie plnenia podmienok vykoná po uplynutí tohto uvedeného časového obdobia.

Sekretariát Riadiacej komisie programu BP osloví miestne príslušný Inšpektorát práce o vyjadrenie k zaradeniu žiadateľa o registráciu v programe BP (Príloha č. 2). Po obdržaní tohto kladného vyjadrenia sekretariát Riadiacej komisie programu BP zaradí zamestnávateľa do programu, o čom mu zašle potvrdenie (Príloha č. 3) spolu s kontrolným zoznamom pre preverenie kritérií programu BP.

Účastník vykoná interné preverenie kritérií programu BP vo svojom subjekte v zmysle kontrolného zoznamu pre preverenie kritérií programu BP (Príloha č. 9). Pokiaľ na otázky v kontrolnom zozname označené hviezdíčkou účastník neodpovedal hodnotením „A“ príp. „I“, musí byť zjednaná náprava. Vyplnený kontrolný zoznam musí byť doplnený o správu o internom preverení kritérií programu BP, ktorá objasňuje ako boli jednotlivé kontrolné požiadavky splnené, resp. v akých interných dokumentoch je možné o tom nájsť informácie atď.

Ak je výsledok interného preverenia kritérií kladný, môže účastník požiadať o preverenie

kritérií programu BP miestne príslušný Inšpektorát práce, ktorý ho vykoná bez poplatku. V rámci preverenia kritérií Inšpektorát práce vykoná kontrolu stavu úrovne zaistenia BOZP a stavu úrovne bezpečnosti technických zariadení vo všetkých oblastiach vyskytujúcich sa u zamestnávateľa náhodným výberom zariadenia a pracoviska.

Inšpektorát práce zašle oznámenie o preverení kritérií programu BP spolu so správou o preverení kritérií programu BP Riadiacej komisii programu BP (Príloha č. 4).

Pre splnenie podmienok programu je účastník povinný predložiť Riadiacej komisii programu BP kladné stanoviská k vydaniu osvedčenia (certifikátu) BP miestne príslušného Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru, miestne príslušného Inšpektorátu životného prostredia (prípadne certifikát systému environmentálneho manažérstva podľa ISO 14001, ktorý stanovisko Inšpektorátu životného prostredia nahradí), miestne príslušného Regionálneho úradu verejného zdravotníctva a iných dotknutých orgánov v oblasti BOZP (Hlavný banský úrad, Úrad pre reguláciu železničnej dopravy, Štátna plavebná správa, ...).

Riadiaca komisia programu BP na základe predloženej dokumentácie rozhodne o návrhu na udelenie osvedčenia (certifikátu) BP (Príloha č. 6), ktoré úspešnému účastníkovi udelí MPSVR SR.

Úspešný účastník zašle súhlas s podmienkami vydania osvedčenia (certifikátu) BP (Príloha č. 5) na sekretariát Riadiacej komisie programu BP.

Organizačné zásady programu „Bezpečný podnik“

- **Gestorom** programu BP je MPSVR SR, ktoré udeľuje osvedčenia (certifikáty) BP.
- **Odborným a organizačným garantom** programu BP je NIP.
- **Riadiacim orgánom** programu BP je „Riadiaca komisia programu BP“, ktorá na základe výsledkov preverenia kritérií rozhoduje o návrhu na udelenie osvedčenia (certifikátu) BP. Činnosť Riadiacej komisie upravujú podmienky programu BP.
- **Koordinovanie a administratívu programu** BP zabezpečuje „sekretariát Riadiacej komisie programu BP“, ktorého činnosť upravujú podmienky programu BP.

Účastníci programu „Bezpečný podnik“

- a) Zamestnávateľ sa zúčastňuje na programe BP dobrovoľne. Pred prijatím do programu podpíše súhlas s pravidlami programu, ktorý je súčasťou žiadosti o registráciu v programe. Po podpísaní súhlasu s pravidlami sa tieto stávajú pre účastníka programu BP záväzné. V osobitných prípadoch môže byť prihlásená aj organizačná zložka právneho subjektu.
- b) Záujemca o účasť v programe BP sa prihlasuje do programu formou žiadosti o registráciu v programe BP zaslanej na sekretariát Riadiacej komisie programu BP. Žiadosť má obsahovať základné identifikačné údaje, priložený výpis z obchodného registra nie starší ako 6 mesiacov a písomné potvrdenie o súhlase a oboznámení sa s pravidlami programu BP.
- c) Účastník po obdržaní potvrdenia o registrácii vykoná interné preverenie kritérií programu BP vo svojom subjekte v zmysle kontrolného zoznamu pre preverenie kritérií programu BP. Pokiaľ na otázky v kontrolnom zozname označené hviezdíčkou subjekt neodpovedal hodnotením „A“ alebo „I“, musí byť zjednaná náprava.
- d) Ak je výsledok interného preverenia kritérií kladný, môže účastník požiadať o preverenie kritérií programu BP miestne príslušný Inšpektorát práce, ktorý ho vykoná bez poplatku.

- e) Pre splnenie podmienok programu je účastník povinný predložiť Riadiacej komisii programu BP kladné stanoviská miestne príslušného Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru, miestne príslušného Inšpektorátu životného prostredia (prípadne certifikát systému environmentálneho manažérstva podľa ISO 14001, ktorý stanovisko Inšpektorátu životného prostredia nahradí), miestne príslušného Regionálneho úradu verejného zdravotníctva a ak niektoré jeho pracoviská alebo ich časť, resp. činnosť podliehajú v oblasti BOZP inému štátnemu dozorujúcemu orgánu ako je Inšpektorát práce a Regionálny úrad verejného zdravotníctva (napr. Hlavný banský úrad, Úrad pre reguláciu železničnej dopravy, Štátna plavebná správa) aj stanoviská týchto dotknutých orgánov.
- f) Náklady spojené s výkonom poradenstva pri zavádzaní systému riadenia BOZP a plnení kritérií programu BP, ako aj prípadné náklady spojené z preverovaním kritérií (auditom) programu BP si hradí účastník programu sám.
- g) Úspešný účastník zašle súhlas s podmienkami vydania osvedčenia (certifikátu) BP na NIP.
- h) Ak má držiteľ osvedčenia (certifikátu) BP záujem o predĺženie doby jeho platnosti, požiada o to Riadiacu komisiu programu BP minimálne 6 mesiacov pred ukončením doby platnosti osvedčenia (certifikátu) BP, doloží výpis z obchodného registra nie starší ako 6 mesiacov a správu o internom preverení kritérií programu BP, ktorej súčasťou je vyplnený kontrolný zoznam.

Riadiaca komisia programu „Bezpečný podnik“

- a) Riadiacim orgánom programu je Riadiaca komisia programu BP, ktorej členmi sú zástupcovia:
- Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR,
 - Národného inšpektorátu práce,
 - Inšpektorátu práce Košice,
 - Úradu verejného zdravotníctva SR,
 - Slovenskej inšpekcie životného prostredia,
 - Prezídia hasičského a záchranného zboru,
 - Hlavného banského úradu,
 - Sociálnej poisťovne,
 - Slovenskej asociácie pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a ochranu pred požiarimi,
 - Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR,
 - Konfederácie odborových zväzov SR
 - Technickej univerzity v Košiciach,
 - Žilinskej univerzity v Žiline.
- b) Členov Riadiacej komisie programu BP menuje a odvoláva predseda Riadiacej komisie programu BP, na základe návrhu uvedených inštitúcií.
- c) Predsedom Riadiacej komisie programu BP je generálny riaditeľ NIP. V prípade jeho neprítomnosti ho môže zastúpiť v plnom rozsahu podpredseda Riadiacej komisie programu BP.
- d) V prípade skončenia pracovného pomeru, resp. obdobného pracovného vzťahu člena RK PBP v inštitúcii, ktorú zastupuje, zaniká súčasne jeho členstvo v RK PBP.
- e) Riadiaca komisia programu BP rozhoduje na základe hlasovania. Jej rozhodnutia sú platné v prípade nadpolovičnej väčšiny hlasov prítomných členov. Pre vylúčenie účastníka z programu a rozhodnutie o udelení a odobratí osvedčenia (certifikátu) BP, je potrebná trojštvrťinová väčšina hlasov prítomných členov. Na schválenie uznesenia postačuje nadpolovičná väčšina hlasov prítomných členov komisie.

- f) Riadiaca komisia programu BP má nasledovné kompetencie:
- rozhoduje o programe BP,
 - rozhoduje o vylúčení účastníka z programu BP,
 - udeľuje a odoberá oprávnenie (akreditáciu) na preverenie kritérií (audit) programu BP,
 - rozhoduje o návrhu na udelenie osvedčenia (certifikátu) BP,
 - rozhoduje o návrhu na udelenie osvedčenia (certifikátu) BP v skrátenom konaní,
 - rozhoduje o predĺžení doby platnosti osvedčenia (certifikátu) BP,
 - rozhoduje o odobrati osvedčenia (certifikátu) BP.
- g) Riadiaca komisia programu BP je pri svojom rozhodovaní viazaná účelom a pravidlami programu BP.
- h) Proti rozhodnutiu Riadiacej komisie programu BP nie je možné sa odvolať.

Sekretariát Riadiacej komisie programu „Bezpečný podnik“

- a) Sekretariát Riadiacej komisie programu BP pracuje v zložení, ktoré podľa potrieb programu určuje Riadiaca komisia programu BP.
- b) Sekretariát Riadiacej komisie programu BP:
- pripravuje podklady pre rokovanie Riadiacej komisie programu BP,
 - vyhotovuje uznesenie z rokovania Riadiacej komisie programu BP,
 - kontroluje správnosť a úplnosť žiadostí o registráciu v programe BP,
 - zabezpečuje korešpondenciu Riadiacej komisie programu BP,
 - zodpovedá za tvorbu a aktualizáciu informácií o programe BP na webovej stránke www.nip.sk.
- c) Pokiaľ úlohami sekretariátu Riadiacej komisie programu BP bude poverený zamestnanec štátnej alebo verejnej správy spadajúci do rozpočtovej kapitoly MPSVR SR, mzdové náklady bude znášať jeho zamestnávateľ, vrátane nákladov na používané vybavenie.

Inšpektorát práce

- a) Inšpektorát práce na základe žiadosti sekretariátu Riadiacej komisie programu BP vypracuje vyjadrenie k zaradeniu žiadateľa o registráciu v programe BP a zašle ho na sekretariát Riadiacej komisie programu BP. Toto vyjadrenie vypracuje na základe predchádzajúcich skúseností z dozoru u žiadateľa (poznatky z inšpekčnej činnosti, vyšetrovanie pracovných úrazov, podnetov, sťažností a pod.) alebo na základe osobitného výkonu inšpekcie práce alebo na základe podkladov od iných dozorujúcich orgánov v oblasti BOZP.
- b) Inšpektorát práce po oslovení účastníkom a na jeho žiadosť vykoná preverenie kritérií programu BP u daného účastníka. Oznámenie o preverení kritérií programu BP spolu so správou o preverení kritérií programu BP zašle Riadiacej komisii programu BP.
- c) Inšpektorát práce je povinný písomne oboznámiť účastníka programu s výsledkami preverenia kritérií programu BP do 15 dní od ukončenia preverovania.
- d) Pri predĺžení doby platnosti osvedčenia (certifikátu) BP, Inšpektorát práce zašle Riadiacej komisii

programu BP stanovisko k predĺženiu doby platnosti osvedčenia (certifikátu) BP (Príloha č. 7), ktoré vydá na základe informácií dostupných vo svojom vnútornom informačnom systéme.

Preverenie kritérií programu „Bezpečný podnik“

- a) Preverenie kritérií programu BP sa overuje miestne príslušnými Inšpektorátmi práce v rozsahu kontrolného zoznamu pre preverenie kritérií programu BP.
- b) Náklady na preverenie kritérií programu si hradí účastník programu sám. Inšpektorát práce vykoná preverenie kritérií programu bezplatne.
- c) Účastník programu je povinný vytvoriť pre subjekt poverený na preverenie kritérií podmienky na objektívne posúdenie systému riadenia BOZP, realizácie preventívnych a ochranných opatrení a dosiahnutej úrovne BOZP.
- d) Subjekt poverený na preverenie kritérií je povinný písomne oboznámiť účastníka programu s výsledkami preverovania do 15 dní od skončenia preverovania.
- e) Subjekt poverený na preverenie kritérií zašle výsledky preverenia na sekretariát Riadiacej komisie programu BP, ktorý ich postúpi Riadiacej komisii programu BP na rozhodnutie.

Vydanie, platnosť a odobratie osvedčenia (certifikátu) „Bezpečný podnik“

- a) Osvedčenie (certifikát) programu BP udeľuje MPSVR SR na základe rozhodnutia Riadiacej komisie programu BP.
- b) Pred vydaním osvedčenia (certifikátu) podpíše úspešný účastník programu súhlas s podmienkami vydania osvedčenia (certifikátu), v ktorom sa zaviazá:
 - trvalo zvyšovať úroveň BOZP,
 - sústavne zlepšovať pracovné podmienky, pracovné vzťahy, pracovné prostredie a kultúru práce,
 - každoročne vykonávať interné preverenie kritérií programu v rozsahu kontrolného zoznamu určeného pre tento účel vrátane zmien a doplnkov, vydaných Riadiacou komisiou programu BP,
 - na základe rozhodnutia o odobraní osvedčenia (certifikátu), tento odovzdať na sekretariát Riadiacej komisie programu BP.
- c) Osvedčenia (certifikáty) sa odovzdávajú účastníkom programu, ktorí splnili podmienky programu BP slávnostným spôsobom na významnom podujatí.
- d) Osvedčenie (certifikát) je platné päť rokov. O predĺžení doby jeho platnosti na ďalších päť rokov rozhoduje Riadiaca komisia programu BP na základe predloženia výpisu z obchodného registra, výsledkov interného preverenia kritérií programu a stanoviska miestne príslušného Inšpektorátu práce k predĺženiu doby platnosti osvedčenia.
- e) Potvrdenie o predĺžení doby platnosti osvedčenia (certifikátu) vydáva Riadiaca komisia programu BP (Príloha č. 8).
- f) Pri zmene údajov (názvu a sídla) organizácie, ktorej bolo osvedčenie (certifikát) resp. potvrdenie o predĺžení doby platnosti osvedčenia (certifikátu) udelené, tá písomne nahlási zmenu uvedených údajov na sekretariát RK PBP a doloží výpis z obchodného registra. Sekretariát RK PBP

po overení správnosti a úplnosti obdržaných údajov požiada MPSVR SR o vydanie osvedčenia (certifikátu) s novými údajmi, resp. zabezpečí vydanie potvrdenia o predĺžení doby platnosti osvedčenia (certifikátu) s novými údajmi.

- g) Osvedčenie (certifikát) resp. potvrdenie o predĺžení doby platnosti osvedčenia (certifikátu) označené evidenčným číslom typu xxx/rok/Z je vydané z dôvodu zmeny údajov (názov, sídlo) organizácie. Doba platnosti takéhoto osvedčenia (certifikátu) resp. potvrdenia sa datuje odo dňa vydania pôvodného osvedčenia (certifikátu) resp. potvrdenia. Dňom vydania tohto osvedčenia (certifikátu) resp. potvrdenia stráca platnosť pôvodné osvedčenie (certifikát) resp. potvrdenie
- h) Osvedčenie (certifikát) môže byť odobraté v prípade, ak u jeho držiteľa vznikol závažný pracovný úraz, zavinенý zamestnávateľom, alebo ak orgán inšpekcie práce zistí v rámci výkonu dozoru opakované závažné nedostatky v oblasti BOZP. O odobraní osvedčenia (certifikátu) rozhoduje Riadiaca komisia programu BP.
- i) Organizácia, ktorej bolo odobraté osvedčenie (certifikát) BP môže požiadať Riadiacu komisiu programu BP o opätovné zaradenie do programu BP po uplynutí 12 mesiacov od jeho odobrania.

Osvedčovanie (certifikácia) v programe „Bezpečný podnik“ a iné systémy certifikácie

Zavedením programu BP nebude dotknutá možnosť certifikácie systému riadenia BOZP (napr. podľa STN OHSAS 18001) medzinárodnými certifikačnými spoločnosťami alebo slovenskými akreditovanými organizáciami.

Ocenený subjekt predstavuje bezpečný podnik po všetkých stránkach, t. j. nielen v zmysle zaistenia BOZP a bezpečnosti technických zariadení, ale tiež po stránke zaistenia zdravých podmienok na pracovisku, protipožiarnej bezpečnosti, dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodnutí správnych orgánov vo veciach životného prostredia.

Platnosť a účinnosť podmienok programu „Bezpečný podnik“

Tieto podmienky nadobúdajú platnosť a účinnosť od 1. mája 2011. Podmienky programu BP sa môžu meniť. Ich zmeny budú aktualizované na webovej stránke Národného inšpektorátu práce www.nip.sk.

Prílohy:

Príloha č. 1 – Žiadosť o registráciu v programe „BEZPEČNÝ PODNIK“

Príloha č. 2 – Vyjadrenie k zaradeniu žiadateľa o registráciu v programe „BEZPEČNÝ PODNIK“

Príloha č. 3 – Potvrdenie o registrácii účastníka v programe „BEZPEČNÝ PODNIK“

Príloha č. 4 – Oznámenie o preverení kritérií programu „BEZPEČNÝ PODNIK“

Príloha č. 5 – Súhlas s podmienkami vydania osvedčenia (certifikátu) „BEZPEČNÝ PODNIK“

Príloha č. 6 – Osvedčenie (certifikát) „BEZPEČNÝ PODNIK“

Príloha č. 7 – Stanovisko k predĺženiu doby platnosti osvedčenia (certifikátu) „BEZPEČNÝ PODNIK“

Príloha č. 8 – Potvrdenie o predĺžení doby platnosti osvedčenia (certifikátu) „BEZPEČNÝ PODNIK“

Príloha č. 9 – Kontrolný zoznam pre preverenie kritérií programu „BEZPEČNÝ PODNIK“

Ž I A D O S Ť
o registráciu v programe „BEZPEČNÝ PODNIK“

Žiadateľ:
(obchodný názov)

Sídlo, adresa:

IČO:

Štatutárny zástupca:

Kontaktný zamestnanec:

Telefón / Fax / e-mail:

Hlavný predmet činnosti:

Počet zamestnancov:

Štátne dozorujúce orgány v oblasti BOZP (okrem IP a RÚVZ):

V súlade s Projektom programu „BEZPEČNÝ PODNIK“ žiadame Riadiacu komisiu programu „BEZPEČNÝ PODNIK“ o registráciu v programe. Naša organizácia má záujem splniť kritériá programu „BEZPEČNÝ PODNIK“ a získať osvedčenie (certifikát) „BEZPEČNÝ PODNIK“ v zmysle pravidiel programu.

Vyhlasujeme, že v programe „BEZPEČNÝ PODNIK“ sa chceme zúčastniť dobrovoľne a zároveň súhlasíme s jeho pravidlami, ktoré sa týmto pre nás stávajú záväznými.

V prípade získania osvedčenia (certifikátu) „BEZPEČNÝ PODNIK“, alebo jeho odobratia, súhlasíme s uverejnením názvu našej organizácie v oznamovacích prostriedkoch a na internete.

V dňa

pečiatka

podpis žiadateľa

.....

meno, priezvisko
funkcia

Príloha
Výpis z obchodného registra

Názov a adresa Inšpektorátu práce

Národný inšpektorát práce
 Riadiaca komisia programu
 „BEZPEČNÝ PODNIK“
 Masarykova 10
 040 01 Košice

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/tel.	Dátum
.....			

Vec:**Vyjadrenie k zaradeniu žiadateľa o registráciu v programe „BEZPEČNÝ PODNIK“**

Na Vašu žiadosť sme vykonali hodnotenie úrovne bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP) u žiadateľa o registráciu v programe „BEZPEČNÝ PODNIK“:

.....,

Hodnotenie BOZP bolo vykonané:

- a) podľa údajov z informačného systému ochrany práce *
- b) osobitným výkonom inšpekcie práce *
- c) vychádzajúc z podkladov iných dozorujúcich orgánov v oblasti BOZP *

Na základe posúdenia úrovne BOZP, inšpektorát práce m á * / n e m á * námietky k registrácii žiadateľa v programe „BEZPEČNÝ PODNIK“.

Námietky k registrácii:

pečiatka

podpis

.....
 meno, priezvisko
 hlavný inšpektor práce

/* nehodiace sa vyškrtnite

N Á R O D N Ý I N Š P E K T O R Á T P R Á Č E

Masarykova 10, 040 01 Košice

Názov adresa účastníka

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/tel.	Dátum
.....			

Vec:**Potvrdenie o registrácii**

Na základe Vašej žiadosti o registráciu v programe „BEZPEČNÝ PODNIK“ a Vášho súhlasu s jeho pravidlami, ako aj vyjadrenia Inšpektorátu práce, Vás Riadiaca komisia tohto programu registruje ako účastníka pod č.

Účasťou v programe sa zaväzujete zavádzať systém riadenia BOZP a plniť ďalšie kritériá. Po splnení stanovených podmienok môžete požiadať subjekt poverený na preverenie kritérií tohto programu o ich preverenie. V prípade jeho kladného výsledku, kladných stanovísk príslušných dozorných orgánov uvedených v platných podmienkach tohto programu a kladného rozhodnutia Riadiacej komisie Vám Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR vydá osvedčenie (certifikát) „BEZPEČNÝ PODNIK“.

*pečiatka**podpis*

.....

meno, priezvisko
generálny riaditeľ

Príloha

Kontrolný zoznam pre preverenie kritérií programu „BEZPEČNÝ PODNIK“

Názov a adresa Inšpektorátu práce

Národný inšpektorát práce
 Riadiaca komisia programu
 „BEZPEČNÝ PODNIK“
 Masarykova 10
 040 01 Košice

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/tel.	Dátum
.....			

Vec:**Oznámenie č. .../.... o preverení kritérií programu „BEZPEČNÝ PODNIK“**

V dňoch bolo vykonané preverenie kritérií programu „BEZPEČNÝ PODNIK“
 u žiadateľa:
 registrovaného Riadiacou komisiou programu „BEZPEČNÝ PODNIK“ pod č. registrácie:

Na základe preverenia kritérií Vám oznamujeme, že žiadateľ

s p l n i l * / n e s p l n i l *

stanovené kritériá programu „BEZPEČNÝ PODNIK“.

pečiatka

podpis

.....
 meno, priezvisko
 hlavného inšpektora práce

/* čo sa nehodí vyškrtnite

Príloha
 Správa o preverení kritérií programu „BEZPEČNÝ PODNIK“

Názov a adresa úspešného účastníka programu „BEZPEČNÝ PODNIK“

S Ú H L A S
s podmienkami vydania osvedčenia (certifikátu)
„BEZPEČNÝ PODNIK“

Na základe úspešného splnenia podmienok programu „BEZPEČNÝ PODNIK“ a po udelení osvedčenia (certifikátu) „BEZPEČNÝ PODNIK“

sa zaväzujeme

- trvalo zvyšovať úroveň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- sústavne zlepšovať pracovné podmienky, pracovné vzťahy, pracovné prostredie a kultúru práce,
- každoročne vykonávať interné preverenie kritérií v rozsahu kontrolného zoznamu pre tento účel, vrátane zmien a doplnkov, vydaných Riadiacou komisiou programu „BEZPEČNÝ PODNIK“,
- na základe rozhodnutia o odobraní osvedčenia (certifikátu) „BEZPEČNÝ PODNIK“, tento odovzdať na sekretariát Riadiacej komisie programu „BEZPEČNÝ PODNIK“.

V dňa

pečiatka

podpis

.....

meno, priezvisko
oprávnenej osoby

MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ
A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

udeľuje
na základe splnenia kritérií a návrhu Riadiacej komisie programu
„BEZPEČNÝ PODNIK“
subjektu

so sídlom v

OSVEDČENIE
(CERTIFIKÁT)

„BEZPEČNÝ PODNIK“

č./rok

Toto osvedčenie (certifikát) potvrdzuje, že subjekt zaviedol efektívny systém riadenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, protipožiarnej bezpečnosti a ochrany životného prostredia.

Osviedčenie (certifikát) zaväzuje subjekt k sústavnému zlepšovaniu pracovných podmienok, pracovných vzťahov a pracovného prostredia, k zvyšovaniu úrovne bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a k zvyšovaniu kultúry práce.

.....
mesto, dátum

.....
titul, meno, priezvisko

.....
minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Názov a adresa Inšpektorátu práce

Národný inšpektorát práce
 Riadiaca komisia programu
 „BEZPEČNÝ PODNIK“
 Masarykova 10
 040 01 Košice

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/tel.	Dátum
.....			

Vec:**Stanovisko k predĺženiu doby platnosti osvedčenia (certifikátu) „BEZPEČNÝ PODNIK“**

Na Vašu žiadosť sme vykonali hodnotenie úrovne bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP) u držiteľa osvedčenia (certifikátu) „BEZPEČNÝ PODNIK“:

.....,

Pri hodnotení BOZP sme vychádzali z údajov informačného systému ochrany práce.

Na základe posúdenia úrovne BOZP, inšpektorát práce *m á ** / *n e m á ** námietky k predĺženiu doby platnosti osvedčenia (certifikátu) „BEZPEČNÝ PODNIK“ u uvedeného žiadateľa.

Námietky k predĺženiu (certifikátu) „BEZPEČNÝ PODNIK:

.....

pečiatka

podpis

.....
 meno, priezvisko
 hlavného inšpektora práce

/* čo sa nehodí vyškrtnite

NÁRODNÝ INŠPEKTORÁT PRÁCE
RIADIACA KOMISIA PROGRAMU „BEZPEČNÝ PODNIK“
vydáva

POTVRDENIE

o predĺžení doby platnosti
osvedčenia (certifikátu)

„BEZPEČNÝ PODNIK“

č. /rok
subjektu

.....

so sídlom v

Riadiaca komisia programu „BEZPEČNÝ PODNIK“ rozhodla o predĺžení doby platnosti osvedčenia (certifikátu) „BEZPEČNÝ PODNIK“ č. /rok.

Toto potvrdenie je neoddeliteľnou súčasťou uvedeného osvedčenia (certifikátu).

mesto, dátum

titul, meno, priezvisko
predseda Riadiacej komisie
programu „BEZPEČNÝ PODNIK“

Kontrolný zoznam pre preverenie kritérií programu „Bezpečný podnik“

Preverenie kritérií účastníka programu „BEZPEČNÝ PODNIK“ pozostáva z dvoch rovnocenných častí

- I. **Posudzovanie systému riadenia BOZP**
- II. **Posudzovanie dosiahnutej úrovne BOZP**

I. Posudzovanie systému riadenia BOZP

Prvý okruh otázok je orientovaný na preverenie funkčnosti systému riadenia BOZP, ktorý by mal zabezpečiť udržanie a postupné zlepšovanie dosiahnutého stavu BOZP, ktorý by mal byť preverený osobitnou kontrolou.

Posudzovanie systému riadenia BOZP spočíva v analýze skutočného stavu systému a následnom porovnaní s princípmi a požiadavkami stanovenými pre jednotlivé fázy riadenia na základe štandardizovaných návodov (napr. Príručka NIP – Systém riadenia BOZP, Smernica MOP, STN OHSAS 18001, BS 8800 a pod.)

Tento prístup vychádza z nasledovných princípov:

- nedodržiavanie pravidiel BOZP **nie sú náhodné chyby**, ale dôsledky **nevhodnej organizácie práce**,
- aj pracovné úrazy, choroby z povolania a nevhodné pracovné podmienky **sú v podstatnej miere dôsledkami nesprávnej organizácie práce**,
- presadzovanie BOZP je efektívne iba vtedy, ak nespočíva len v naprávaní jednotlivých nedostatkov, ale aj v **skúmaní príčin ich výskytu** a vykonávaní opatrení na predchádzanie vzniku nedostatkov,
- bezpečnosť systému závisí jednak od úrovne **technického** riešenia, ale aj od pracovného **prostredia** a od **ľudí** tvoriacich súčasť systému, t. j. od všetkých zložiek **systému človek – stroj – pracovné prostredie**. Znamená to, že **organizačné riešenie** je rovnako dôležité ako technické,
- efektívne predchádzanie nehodám sa dá dosiahnuť aj **cielenou analýzou** nedostatkov a nežiaducich udalostí, ktoré ešte nespôsobili škodu (skoronehody) .

Systémovými prvkami BOZP, na ktoré má byť preverenie kritérií zamerané:

- podniková politika BOZP a program jej realizácie,
- zapojenie zamestnancov do riešenia problematiky BOZP,
- stanovenie zodpovednosti, štruktúr a účasť vedenia na riadení BOZP,
- systém vzdelávania,
- systém informovanosti a komunikácie,
- posudzovanie rizík,
- systém údržby a opráv,
- opatrenia v prípade vzniku mimoriadnych udalostí,

- systém vyšetrovania pracovných úrazov a havárií,
- práca bezpečno-technickej služby a pracovnej zdravotnej služby,
- systém a vedenie dokumentácie,
- systém kontroly, hodnotenie a audit.

Ako záväzný materiál pre vykonanie preverenia kritérií systému riadenia BOZP v rámci programu BP slúžia „**Kontrolné otázky**“, ktoré sú súčasťou kontrolného zoznamu. Tento materiál je odovzdaný každému účastníkovi a umožní mu:

1. zistiť úroveň riadenia a organizácie BOZP,
2. zistiť súčasný stav BOZP a pracovných podmienok v podniku s ohľadom na legislatívu EÚ a SR a vykonať predbežný interný audit systému riadenia BOZP,
3. odhaliť a zamerať sa na konkrétne nedostatky, ktoré sa v tejto oblasti vyskytujú,
4. priebežne sledovať zmeny a zlepšenia v tejto oblasti.

Pre zjednodušenie a transparentnosť preverenie kritérií BP prebieha formou vyhodnotenia odpovedí na kontrolné otázky. Alternatíva hodnotenia (A,C,I,N), vyjadruje stupeň plnenia konkrétneho kritéria.

II. Posudzovanie dosiahnutej úrovne BOZP

Druhá časť preverovania kritérií programu BP pozostáva z hodnotenia skutočnej úrovne stavu BOZP na pracoviskách účastníka. Alternatíva hodnotenia (A,C,I,N), vyjadruje stupeň plnenia konkrétneho kritéria.

Stupnica hodnotenia pre časti I. a II.:

A – áno – hodnotený účastník programu spĺňa dané kritérium (otázku) v plnom rozsahu,

C – čiastočne – hodnotený účastník programu splnil dané kritérium (otázku) len čiastočne, avšak nedostatky nie sú závažné, nemajú podstatný vplyv na fungovanie systému alebo riziko vyplývajúce z nedostatku je akceptovateľné,

I – irelevantné – kritérium (otázka) je s ohľadom na charakter zamerania, činnosti, objektov hodnoteného účastníka programu neaktuálne (netýka sa účastníka),

N – nie – hodnotený účastník programu nesplňa dané kritérium (otázku), sú zistené závažné nedostatky.

Hodnotený účastník splnil kritériá programu „BEZPEČNÝ PODNIK“ ak:

- je hodnotenie „C“ najviac v 10 % z celkového počtu hodnotení,
- sa hodnotenie „N“ nevyskytlo ani v jednom hodnotení,
- je u všetkých otázok označených * hodnotenie „A“ alebo „I“.